

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Præstantia Gratiae Dei & Felicitate Hominis eâ donati Considerationes XXXVII.

Lamparter, Heinrich

Monachii, 1657

XXXV. De modis acquirendæ, serundæ, augendæ Gratiae Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46645)

CONSIDERATIO XXXIV. 295

si quid confractum, aut loco suo dimo-
tum sit, ferri non potest. Quanto igitur
magis refugienda est alienatio hominis
à Deo, à quo multo magis dependet,
quàm ciuis à ciue, frater à fratre, con-
iux à coniuge, filius à patre, membrum
à capite. Quò erupturum sit hoc diffi-
dium, vidit Isaias *cap. 1. Conteret scele-
stos, & peccatores, simul: & qui derelique-
runt Dominum, consumentur.* Et ne fi-
niendam putemus consumptionem,
adiungit: *Et erit fortitudo vestra, ut fa-
milla stuppe, & opus vniuersum, quasi scin-
tilla: & succendetur utrumque simul, &
non erit, qui extinguat.*

CONSIDERATIO XXXV.

*De modis acquirendæ, seruandæ,
augendæ Gratiæ Dei.*

IVsta illatio, si tantum bonum sit
Gratiæ, omnibus modis enitendum
ad illam. De his modis, quia in
promptu sunt integri libri, nos paucula

pro conclusione considerationum nostrarum, addemus.

I. *Quis enim est iste, qui applicet cor suum, ut appropinquet mihi? ait Dominus, Jerem. 30. Nemo certè, nisi Dominus ipse id faciat. Ideo præmiserat ibidem; Applicabo eum, & accedet ad me. Modum autem, quo fiat, per S. Concilium Tridentinum nos docet sess. 6. c. 6. Dum excitati Diuina gratia, & aduti, Fidem ex auditu concipientes, liberè mouentur in Deum; credentes vera esse, quæ diuinitus reuelata, & promissa sunt: atque illud in primis, à Deo iustificari impium per Gratiàm eius, per redemptionem, quæ est in Christo IESU; & dum peccatores se esse intelligentes, à diuina iustitiâ Timore, quo utiliter concutiuntur, ad considerandum misericordiam Dei se conuertendo, in Spem eriguntur, fidentes Deum sibi propter Christum propitium fore: illiùmque tanquam omnis iustitiæ fontem diligere incipiunt: ac propterea mouentur aduersus peccata per Odium aliquod, & Detestationem: denique dum proponunt*
inchoa-

CONSIDERATIO XXXV. 297

inchoare nouam vitam, & seruare diuina mandata. O applicatio suauiſ, & efficaciſ! Nam i. ſicut Apoſtoluſ *Hebr. II.* omnia opera Sanctorum iure tribuit Fidei, non otioſæ ac ſopitæ, vt eſt igniſ in ſilice, calor in grano ſinapiſ immanſo; ſed viuidæ illi & excitatæ, quæ reſ diuinaſ in lumine cæleſti perpendit debito modo: ita profectò Diuinæ Gratiæ neglectuſ, plurimùm, ſi non vnicè, tribuenduſ eſt huic incuriæ, qua, velut ſub modio, reconditam habentel lucem Fidei, omittimul ea conſiderare, quæ in bono Gratiæ ſita, & cum ea coniuncta ſunt. Sanè qui per Fidem, accurata rerum conſideratione diuitiaſ eiul expandit, multo aliter ſe affici ſentit, quam qui concluſam ſeruat in arca; ferè vt anima, liberata corpore, longè aliter aſpiciť omnia, quàm dum proſpiceret obductiſ oculorum fenetriſ. Nam Deuſ Fide *purificat corda. Act. I ſ.* vt ſordibuſ deterſiſ limpidiùſ omnia videant. *Viuiuſ eſt enim ſermo Dei, & efficaciſ, & penetrabilior omni gladio anci-*

O ſ

pitiſ

piti; & pertingens vsque ad diuisionem anime & spiritus, potenter animum ipsum peruadit. *Heb. 4.*

2. Fidei beneficio ponderantem sua peccata, iustus & salutaris Timor Dei percellit; utpote cuius oculis omnia nuda, aperta, & quasi corio corticæque detracto, resupinata sint: quique Ierusalem scrutetur in lucernis, circumspiciens omnes vias hominum, & hominum corda, veluti profundum abyssi, intueatur in absconditas partes: ac præterea delinquenti non parcat, sed magno zelo zelet Sion, vix ut iusti saluentur: nemo denique eius iræ possit resistere, sed curuentur sub eo, qui portant orbem. Exclamant ergo, *Defecimus in ira tua, & in furore tuo turbati sumus: posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo, seculum nostrum in illuminatione vultus tui. Quis nouit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare. Psal. 89.* Atque ita qui timent Dominum, præparant corda sua, & in conspectu illius sanctificant animas suas. *Ecclt. 2.*

3. Suc.

CONSIDERATIO XXXV. 299

3. Succedit Spes veniæ, cùm Fides oculos ad Dei misericordiam, & promissiones conuertit. Etenim tota ira, & furore suo, quem in impios simul omnes, Angelos & homines, exercuit hucusque ab initio, & in æternum est effusus, non adæquat vnum opus misericordiæ, quo nobis veniam parauit. Talia verò fecit innumera, eaque singula infiniti valoris. Et ad puniendum quidem veluti inuitus, ad miserandum autem sponte suæ infinitæ Bonitatis, Dulcedinis, Liberalitatis, aliorumque suorum Attributionum descendit: cùm Iustitia sola sit, & ipsa quoque temperetur miseratione multiplici, nec habeat instigatorem Filium Dei: nam sanguis & mors eius, non vindictam, sed misericordiã clamant; & inundante vni meritorum suorum, vndique peccatorem cingunt, quasi corona. *Dicant nunc, qui timent Dominum, quoniam in seculum misericordia eius. Psal. 117. cùmque Deus sit, qui porrigit eis auxilia, qui-*

bus emergant è puteo, confidenter manus ad eum extendant.

4. Ulterius progressa Fides, ostendit, quanta sit Bonitas Dei in seipso, qui tam bonus est erga eos, à quibus offensus est, vt eos in Gratiã, imò in regnum suum recipere velit, quasi nihil peccassent. Hinc iam purus Amor oboritur Patris tam indulgentis atque benigni: ex Amore Dolor, ex Dolo Propositum faciendi, quæcunque mandauit, ac perferendi potiùs omnia dira, quàm rursus peccandi. Tanta verò pietas est Optimi Patris, vt cum his animi motibus continuò, sine mora, infundat Gratiã suã, omnium, quæ diximus, honorum parentem. O admirabilem scalam, non iam stantem super terram, & cacumine suo cælum tangentem; sed ex intimo barathro, paucis gradibus, perducentem vsque ad solium, & amplexum Dei!

II. Pacem sequimini cum omnibus, & sanctimoniam, sine qua nemo videbit Deum: contemplantes, ne quis desit Gratia Dei.

CONSIDERATIO XXXV. 301

Dei. Hebr. 12. Monet Apostolus, ne quis à Gratia deficiat; hoc est, in cursu consistat, vel ab ea derelinquatur. *Sic cum eis loquitur, ait S. Chrysoft, quasi numeroso comitatu viatorum longa itinera permearent; veluti si diceret; Attendite vobis, ne quis vestrum remaneat.* Idem S. Iohannes nos admonet *epist. 2. Videte vosmetipsos, ne perdatis, quæ operati estis. Et Apoc. 3. Tene, quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam.* Solent autem, autore S. Thomâ 1. p. q. 23. a. 6. ad 1, qui substituantur in locum alterius, etiam gaudere bonis, quæ fecerit ipse. Triste omnino, ut dum quis amissâ Gratiâ ardet in pœnis, alius, qui successit, gaudeat bonis, quæ fecit. Quid remedij aduersus hoc malum? quomodo Gratia seruanda, & augenda est? 1. Ut ex consilio Prophetæ, *hauriamus cum gaudio aquas de fontibus Saluatoris, id est, è Sacramentis.* In his posuit sanguinem suum, & Pretium eius; quod est Gratia. Hinc hauriendum est nobis, quo eluamus contraria Gratiæ: his, quo rige-

mus animas nostras, vt non exarescat, sed augeatur, quod plantatum est: hinc leuemus sitim sapientiæ salutaris, ac donorum cælestium: his demum aquis decoquamus pectora nostra, & affectus cordis nostri maturemus, vt sapiant Dei palato. Hoc si faciamus *cum gaudio*, sæpe faciemus ac studiosè, mirabili Gratiarum vbertate fruente. 2. Deinde quibus modis acquiritur Gratia, iisdem augetur & conseruatur. Itaque solertium est, licet in graui peccato non sint, *frequenter obire Scalam iustificationis*, superius è S. Concilio traditam; exercendo se actibus iisdem ad secundam iustificationem, quibus ad primam venitur.

3. Laboret imprimis, qui receptus est in Gratiam, vt faciat *fructus dignos pœnitentiæ*. Fructus dignus pœnitentiæ est, transacta flere peccata, & ea iterum non agere, sed iusta satisfactione delere. Nam semper deflendum est, quod semel peccauimus, exemplo Dauidis & Apostoli. Et quomodo potest fieri, vt
qui

CONSIDERATIO XXXV. 303

qui Deum verè diligit, non semper do-
 leat, quòd vnquam Bonitatem eius of-
 fenderit? Deinde cauendum, ne repe-
 tatur peccatum. Nam *qui baptizatur*
à mortuo, & iterum tangit eum, quid pro-
ficat lauatio eius? Eccli. 34. Facillimè ve-
 rò fiet, vt simili contactu se iterum in-
 quinet, qui non studuerit, iuxta doctri-
 nam S. Basilij *reg. 289.* funditus extir-
 pare primam radicem eius peccati,
 quod fecit, à qua alia eiusdem generis
 pullulare necesse est; vt contentiones,
 & inuidiam, ab appetitu gloriæ. Deni-
 que addenda est & condigna satisfa-
 ctio, quam Baruch *c. 4.* nos docet; *sicut*
fuit sensus vester, vt erraretis à Deo, de-
cies tantum iterum conuertentes require-
tis eum. 4. Infructuosas arbores Dominus
 in vinea sua permanere non patitur, ait
 S. Chrysoft. *hom. 23. var. in Matth.* Esto
 itaque homo arbusculæ tuæ valde dili-
 gens cultor, vt in ea arida quæcunque
 sunt, abscindantur; quæ infructuosa
 sunt, amputentur; quæ fructuosa sunt,
 excolantur. Pulchrè Origenes *hom. 6. in*
Matth.

Matth. Esurit IESVS semper in iustis, volens manducare fructum Spiritus Sancti in eis. Et sunt eius escæ gaudium, pax, patientia nostra, & reliqua. Quæ quidem quam diu fructificamus, non arescimus. Si autem venienti Domino, & querenti huiusmodi fructum, ut manducet, in nobis non exhibuerimus, dicet ad nos; Nunquam ex vobis fructus nascatur in sempiternum. Quæ autem arbor Creatori suo, ac Domino, esurienti non offeret optimum fructum, quem potest, aut etiam meliorem, quam ferat eius natura, si huius ei copia fieret? sanè ingratus est homo, qui, cum in promptu habeat, esurienti Domino non apponit optima quæque. Non igitur acido & siluestri fructu, non cibario pane, vulgarium operum, pascet eum, qui volet in eius Gratia crescere; sed præclaris, & heroicis operibus, præsertim Charitatis eum studebit reficere. Maximè connaturalis Gratia fructus est Charitas: maximè dulcis & suavis palato Domini. Nouit hoc Sponsa, quæ dicit Cant. 8. Dabo tibi poculum

CONSIDERATIO XXXV. 305

ex vino myrrha condito, & mustum malorum granatorum meorum: succum suavissimum è gemina Charitate expressum in torculari laborum, qui instar musti ferueat & ebulliat. Nam ex operosa charitate generosior potus est. Gratissimus odor, ac sapor vino Charitatis accedit à myrrha. Aduersis probatur affectio; pensatur periculus, pœnis examinatur dilectio; morte charitas perfecta declaratur, ait S. Chrysoft, ser. 6. de Pass. Sed obstat, inquis, magna conflictatio cum dolore. Et hunc amoris igne vinci, docet S. Augustinus l. 1. de morib. Eccl. c. 22. Nisi verò amatores auri, amatores laudis, amatores feminarum, amatoribus suis Deus sinat esse fortiores; cum ille non amor, sed congruentius cupiditas, vel libido nominetur: in qua tamen apparet, quantus sit impetus animi, ad ea, qua diliguntur, indefesso cursu, per immania quæque tendentis. Et argumento est nobis, quàm omnia sint perferenda, ne deseramus Deum, si tanta illi, ut deserant, perferunt.

5. Denique nec ea prætereunda, quæ
 monuit

monuit hîc Paulus, vt *Pacem* sequamur, & *Sanctimoniam*. Per hanc S. Greg. Naz. in *iamb.* intelligit consuetudinem & familiaritatem cum Deo: vnde vires oriuntur ad *Pacem*, seruandam inter quæcunque. Pax autem est, quæ animi perturbationem expellit, & æquabilitatem quandam in omni vita largitur. Huius duplicem fontem ostendit Sanctus Diadochus *cap. 74.* Alterum ab anima profluentem, quando multis vitæ huius sollicitudinibus confusa, seipsam cognoscens exardescit in Deum. Alterum Spiritus Sanctus cordi infundit, cum omnes animæ partes ad desiderium Dei inuitat, & immensa quadam charitate ac gaudio totum hominem delectat. Quem calorem, vt ipse vocat, agnoscere oportet, cum venit, & vt veniat, anhelare. De eodem *cap. 35.* sic scribit; *Sicut mare, cum turbatur, oleo infuso, cedit naturâ suâ tempestas, lenitate olei procellam extinguente. Sic anima nostra, cum lenitur gratiâ Spiritûs Sancti, incunde tranquillatur. Cum gaudio enim cedit*

cedit victa ipsius gratiâ, sicut ille Sanctus ait: veruntamen Deo subiecta esto anima mea: victa inquam Spiritus Sancti gratia, quæ illam inexplicabilis suauitatis umbraculo tegit. Quam nulla dæmonis irritatione ait posse turbari. Atque huic Pacis & familiaritati cum Deo, qui studet, næ ille experietur ad Gratiam, siue conseruandam, siue augendam, plurimum esse in eis momenti.

III. *Spiritum nolite extinguere. 1. Thess. 5.* Commendatur hîc 1. *Puritas vita.* Nam vt S. Chrysostr. ait, *Gratiam extinguit vita immunda.* Omnibus ergo modis vitanda labe quæcunque, tametsi non letalis; vt quàm pura est pupilla oculi, tam sit vita hominis Christiani; & sicut, salua intuitus incolu- mitate, pulueris labem in se oculus non recipit; sic etiam vita nostra non habeat: ait Saluian. *l. 3. de prouid.* Nam & per se repugnat, vt apud quem cupias in Gratia crescere, eum passim sciens prudens offendas; & lapsus isti, vt S. Chrysostr. *hom. 87. in Matth.* aduertit, *grada.*

gradatim semper ascendunt, vt, si radicem non euulseris, magnum inde peccatum succrescat. Iob. c. 4. vbi nos habemus, Tigris perijt, LXX. interpretes legunt Formicoleonem pro Tigri, qui est araneus formicis insidians. At S. Nilus ait, à lobo ideo vocabulum ex leone & formica compositum esse, vt indicaret cupiditatum & vitiorum insidias. Nam à tenuibus incipiunt, more formicarum sensim rependo; paulatim tamen in eam crescunt magnitudinem, vt cui-libet non minùs, quàm leones, terrorem atque periculum afferant. Quamobrem, inquit, oportet, vt strenuus pugil tunc cum cupiditate luctetur, cum accedens veluti formica vilem escam suggerit: nam si leonis magnitudinem & robur assecuta adoriatur, maximà cum difficultate superabitur. Sed & si non crescant, multiplicatæ formicæ sunt pestis hor-torum & arborum: igitur crebræ contritionis odore sulfureo pellendæ sunt.

2. Autore S. Chrysofomo, sicut lux in lucerna extinguitur, si terram aut
 aquam

CONSIDERATIO XXXV. 309

aquam iniicias, aut eam non defendas à ventis: ita, inquit, si terrena & diffluentium rerum curas insperseris, spiritum extinguis: aut si foramen non obstruxeris, aut ostium non clauseris, pereunt omnia. Est autem quoddam foramen, sicut in lucerna, ita in nobis oculus, & auris. Igitur custodiam cordis ac sensuum docet hic Pater: medium sine dubio potens, ad Puritatem cordis, Gratiámque seruandam. Inaccessibilem te ipsum custodi & verbo, & opere, & vita, & cogitatione, & motu, atque impulsu. Unde quaque prauus ille spiritus te perscrutatur, & explorat, ubi feriat, ubi vulneret; num quid nudum & aperitum reperiat, plaga obuium, ait S. Nazianzenus orat. 31. 3. Sed & illud curandum, ne flamma sit tenuis. Nam vehemens nec ventis cedit, nec se facile finit obrui. Magno itaque Feruore est opus. Hunc Fides meditando excitata sustentat. Exardescit enim meditatione rerum, quas Fides nos docet. Refrigeratur autem, cum sensuum præstigijs incitati Affectus, à veris bonis refugientes,

tes, feruntur in apparentia; territique minoribus, at præsentibus incommo-
dis, rapiunt in futura & maxima. At-
que ita omnia, non vt sunt in se, sed vt
videntur; *in imagine, pertransit homo,*
Pf. 38. dum, tanquam in somnio, amat
ac timet ea, quorum non res, sed species
tantùm versatur in eius capite, *Psal. 75.*
ac tanquam inebriatus de vino prosti-
tutionis Babylonicæ, sequitur insanias
falsas, *Apoc. 17.* tanquam phreneticus
terretur colubrorum imagine; tan-
quam agrotus, infecto palato, mel ha-
bet pro aloë. Denique omnia diuina
sensus homini refert sub aliena, rerum
corporearum, figura. Hinc tam peri-
culosa à ratione secessio. At in luce Fi-
dei, per considerationem diffusâ, *Præ-*
terit figura huius mundi, I. Cor. 7. & *ima-*
ginem ipsorum, sensuum, Dominus ad
nihilum redigit, Psal. 72. Quia manife-
stum fit, rerum fugacium formis nul-
lum corpus subesse; diuinis autem alie-
nas, & cauas figuras prætexi, à sensibus,
& affectibus; celatâ, quæ est in eis, sub-
stantiâ

CONSIDERATIO XXXV. 311

stantiâ solidissimâ. Hinc animo calor ad aspernandas temporalium, quæ vocantur, rerum imagines; & ad profequenda omnibus exemplis ea, quæ solida, vera, & æterna sunt. Atque ita *iustus ex Fide vivit. Rom. 1.* Quæ panis veritatis Divinæ alit eum, & roborat, inflammat & animat. O Pater æterne, panem hunc supersubstantialem da nobis quotidie, ut eius virtute semper maneamus, & procedamus in sanctâ Gratia tua, usque ad montem Horeb.

CONSIDERATIO XXXVI.

De signis Gratia & Perseuerantiæ.

I. **Q**Uæ propter, fratres, magis satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis. Hoc enim facientes non peccabitis aliquando. Sic enim abundanter ministrabitur vobis introitus in æternum regnum Domini nostri. 2. Pet. 1. Multos ea sollicitudo premit, an sint in Gratia: sed
NON